แหล่งกำเนิดมลพิษที่เข้าข่ายต้องดำเนินการ ตามบทบัญญัติในมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

สิ่งที่ควรรู้เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษสำหรับเจ้าพนักงานผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษและประชาชนทั่วไป

แหล่งกำเนิดมลพิษมีทั้งหมด 10 ประเภท ต้องสรุปรายงานน้ำเสียตามแบบ ทส. 1 เก็บไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษและสรุปรายงานน้ำเสียตามแบบ ทส. 2 ส่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปทุกแหล่ง

1. **โรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม** โดยมีเครื่องจักรตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไป หรือมีคนงาน 50 คนขึ้นไป
2. **อาคารบางประเภทและบางขนาด** โดยมีจำนวนห้องและพื้นที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. **ที่ดินจัดสรร** โดยมีการแบ่งเป็นแปลงย่อยเพื่อจำหน่าย ตั้งแต่ 10 แปลง หรือเนื้อที่น้อยกว่า 19 ไร่
4. **การเลี้ยงสุกร** โดยมีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์ 6 หน่วยขึ้นไป
5. **ท่าเทียบเรือประมง สะพานปลา และกิจการแพปลา** ทุกขนาด
6. **สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง** โดยตั้งอยู่ในที่ดินที่ติดเขตถนนสาธารณะ ถนนส่วนบุคคลหรือเชื่อมต่อกับถนนหลวงหรือถนนสาธารณะมีความกว้างของถนนตั้งแต่ 8.00 เมตรขึ้นไป
7. **บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง** โดยมีพื้นที่บ่อ 10 ไร่ขึ้นไป
8. **บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย** ทุกขนาด
9. **บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด** โดยมีพื้นที่บ่อ 10 ไร่ขึ้นไป หรือมีการใช้สารที่ก่อให้เกิดความเค็ม
10. **ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน**

SCAN ME

QR Code www.pcd.go.th

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 4

Environment and Pollution Control Office 4

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ได้สามารถศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก *www.pcd.go.th* หรือสามารถสแกน *QR Code* ด้านขวา

การควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง

กิจกรรมการก่อสร้าง เช่น การขุด เจาะ ทุบหรือขั้นตอนอื่น ๆ มักก่อให้เกิดฝุ่นละออง ซึ่งหากไม่มีการควบคุมให้ดีจะส่งผลกระทบต่อชุมชนในบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีการก่อสร้างจำนวนมาก เช่น กรุงเทพฯ ปริมณฑล และในเมืองใหญ่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

ข้อควรปฏิบัติ

- ควรจัดทำรั้วทึบสูงไม่น้อยกว่า 2 เมตร รวมทั้งใช้ผ้าใบปิดคลุมรอบพื้นที่ เพื่อป้องกันฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย
- ควรทำความสะอาดพื้นที่ เพื่อลดฝุ่นละอองสะสมอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการควบคุมฝุ่นละอองจากกิจกรรมการก่อสร้าง

การขุด

- ควรกั้นพื้นที่สำหรับขุดและมีการฉีดพรมน้ำเพื่อป้องกันฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย
- ฉีดน้ำล้างล้อรถทุกชนิดก่อนออกนอกสถานที่ก่อสร้าง เพื่อไม่ให้ฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย และป้องกันไม่ให้น้ำที่ใช้ฉีดล้างดังกล่าวไหลออกนอกสถานที่ก่อสร้าง
- หากมีการเปิดหน้าดินให้มีการควบคุมฝุ่นละอองฟุ้งกระจายเป็นระยะ เช่น การฉีดพรมน้ำและการใช้สารเคมีฉีดพ่น

การเจาะ

- ควรทำในพื้นที่ปิดล้อมหรือคลุมวัสดุที่สามารถป้องกันการฟุ้งกระจาย รวมถึงฉีดพรมด้วยน้ำหรือสารเคมีเพื่อควบคุมฝุ่นละอองตลอดเวลาที่มีการเจาะ

การทุบ

- ควรทำรั้วทึบ หรือใช้ผ้าใบ/วัสดุอื่น หรืออุปกรณ์ที่สามารถป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง ปิดคลุมบริเวณที่มีการทุบเพื่อลดผลกระทบต่อชุมชนใกล้เคียง

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 5
2/1 ม.6 ต.วังตะกู อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม
034-262339-40

การจัดการฝุ่นละออง จากการก่อสร้าง

กิจกรรมจากการก่อสร้างที่ทำให้เกิดฝุ่นละออง

- การก่อสร้างอาคาร เช่น การผสมคอนกรีต การไสไม้ กองวัสดุก่อสร้าง การขัดผนัง
- การก่อสร้างถนนและระบบสาธารณูปโภค เช่น การขุดเจาะ รถบรรทุกขนส่ง กองวัสดุก่อสร้าง
- การบรรทุกและขนส่งวัสดุก่อสร้าง เช่น เศษวัสดุตกหล่น รถบรรทุกคนส่ง

วิธีการจัดการ

การก่อสร้างอาคาร

- กำหนดขอบเขตการดำเนินงานให้ชัดเจน
- จัดทำรั้วโดยรอบบริเวณก่อสร้างให้มีลักษณะเป็นรั้วทึบ
- ขณะมีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน ซ่อมแซมอาคาร ให้จัดทำผ้าใบทึบแสงหรือโปร่งแสง ปกคลุมตัวอาคาร ตลอดแนวอาคารจนกว่าการดำเนินการจะแล้วเสร็จ
- บริเวณปากทางเข้า-ออก ต้องปิดทึบตลอดเวลา เปิดเฉพาะเมื่อมีรถเข้า-ออก
- ให้ฉีดน้ำหรือจัดให้มีสิ่งปกคลุมกองวัสดุอย่างมิดชิด ไม่ให้มีการฟุ้งกระจายของฝุ่น
- ทำความสะอาด เศษหิน โคลน ทราย ที่ตกหล่นในบริเวณก่อสร้างข้างนอกรอบรั้วโครงการทุกวัน
- หากมีพื้นที่ในโครงการที่ไม่ได้ใช้การก่อสร้างเป็นเวลา 6 เดือน หรือมากกว่า ให้ดำเนินการปลูกหญ้า หรือฉีดทับด้วยสารเคมี ที่ช่วยลดการฟุ้งกระจายของฝุ่น
- ล้างทำความสะอาดตัวรถและล้อรถให้ปราศจากเศษหิน ดิน โคลน หรือทรายก่อนนำรถทุกชนิดออกสู่ภายนอกโครงการ
- ทำความสะอาดดินหรือฝุ่นละอองบนถนนสาธารณะและบริเวณทางเข้าออกให้สะอาดเป็นประจำ

การก่อสร้างถนนและระบบสาธารณูปโภค

- จัดให้มีสิ่งรองรับวัสดุซึ่งอาจตกหล่นจากการดำเนินการก่อสร้างที่ระดับเหนือพื้นดิน เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของวัสดุ
- หากมีการเปิดหน้าผิวดินเดิม ให้ทำเป็นช่วงๆ ฉีดน้ำเป็นระยะ เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่น
- ฉีดน้ำหรือจัดให้มีสิ่งปกคลุมกองวัสดุที่ใช้ให้มิดชิด ไม่ให้มีการฟุ้งกระจายของฝุ่น
- ทำความสะอาดเศษดิน โคลน ทรายที่ตกหล่นในบริเวณก่อสร้างและรอบนอกรั้วโครงการทุกวัน
- ในการก่อสร้างถนน ให้ปูผิวใหล่ทางด้วยวัตถุถาวร และจัดให้มีทางเบี่ยง เพื่อไม่ให้รถลงไปวิ่งบนถนนที่ยังอยู่ระหว่างการก่อสร้าง
- ทำการปรับผิวถนนด้วยวัสดุที่งถาวรชั่วคราว เพื่อมิให้มีการฟุ้งกระจายของฝุ่นในพื้นที่ที่ยังรอการติดตั้ง หรือโยกย้ายระบบสาธารณูปโภค
- ฉีดพรมน้ำบนพื้นผิวถนนที่ยังมีฝุ่นดินสะสมให้เปียกชุ่มตลอดเวลา

การบรรทุกและขนวัสดุก่อสร้าง

- รถบรรทุกขนส่งต้องมีผ้าคลุมให้มิดชิด แน่นหนา ไม่หลุดหรือขาดง่าย และยาวลงมาอย่างน้อย 30 ซม.
- รถบรรทุกต้องไม่บรรทุกน้ำหนักเกินตามมาตรฐานของถนน
- ล้างทำความสะอาดตัวรถและล้อรถให้ปราศจากเศษหิน ดิน โคลน หรือทรายก่อนนำรถทุกชนิดออกสู่ภายนอกโครงการ
- ในกรณีมีสิ่งของที่บรรทุกมาตกหล่นบนเขตทางจราจร จะต้องรับผิดชอบในการเคลื่อนย้ายสิ่งของที่ตกหล่นให้เรียบร้อย
- ดูแลรักษาให้กระบะรถบรรทุกปิดฝาท้ายให้มิดชิด และกระบะไม่มีรูรั่วหรือชำรุด

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

★ การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุ ให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพถือว่าเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา 25 (4) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

★ เจ้าของรถซึ่งใช้บรรทุกสัตว์กรวด หิน ดิน เลน ทราย สิ่งปฏิกูล มูลฝอยหรือสิ่งอื่นใด ต้องจัดให้รถนั้นอยู่ในสภาพที่ป้องกันมิให้มูลสัตว์ หรือสิ่งดังกล่าวรั่วไหล ปลิว ฟุ้ง กระจายลงบนถนนในระหว่างที่ใช้รถนั้น รวมทั้งต้องป้องกันมิให้น้ำมันจากรถรั่วไหลลงบนถนนตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

★ กฎกระทรวง ฉบับที่ 67 (พ.ศ. 2563) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 การก่อสร้างอาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไปที่มีระยะราบวัดจากแนวอาคารด้านนอกถึงที่สาธารณะหรือที่ดินต่างเจ้าของหรือผู้ครอบครองน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความสูงของอาคารนั้น หรืออาคารซึ่งอยู่ในโครงการจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันฝุ่นละออง

★ โครงการหรือกิจการที่เข้าข่ายซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) จะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมายก่อนเริ่มการก่อสร้างหรือดำเนินการและระหว่างก่อสร้างหรือดำเนินการจะต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนการจัดการคุณภาพน้ำ อากาศและเสียง
สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี)

การตรวจสอบ กลิ่นเหม็นจากสถานที่เลี้ยงสัตว์

กลิ่นเหม็นจากสถานที่เลี้ยงสัตว์ เกิดจากการหมักหมมของมูลสัตว์ในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ คอกสัตว์ กรงสัตว์ ที่ขังสัตว์ หรือสถานที่ในลักษณะอื่นที่มีการคุมขังสัตว์ รวมถึงแนวอาณาเขตที่ดิน ซึ่งใช้ประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์ที่มีพื้นที่ติดต่อกันเป็นผืนเดียว โดยกลิ่นเหม็นที่เกิดขึ้นสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงได้

การตรวจวัดค่าความเข้มกลิ่นด้วยการดม (Sensory Test)

การตรวจวัดค่าความเข้มของกลิ่นในสถานที่เลี้ยงสัตว์ ต้องใช้วิธีการตรวจวัดค่าความเข้มของกลิ่น ด้วยวิธีการตามประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง การเก็บตัวอย่างกลิ่นที่ปล่อยทิ้งจากสถานที่เลี้ยงสัตว์ การตรวจวัดค่าความเข้มข้นของกลิ่นด้วยการดม และการขึ้นบัญชีรายชื่อผู้ทดสอบกลิ่น ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1) การเก็บตัวอย่างกลิ่นจะเก็บช่วงเช้า ก่อนเวลา 10.00 น. หรือช่วงเย็นหลังเวลา 17.00 น. หรือช่วงเวลาอื่นที่ผู้ร้องเรียนแจ้งว่าได้รับกลิ่นเหม็นเป็นประจำ หรือช่วงเวลาที่เกิดกลิ่นสูงสุดตามที่ได้รับแจ้ง

2) เก็บตัวอย่างกลิ่น 2 จุด : จุดที่ 1 ริมอาณาเขตด้านนอกของสถานที่เลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นจุดใต้ลม

จุดที่ 2 ริมอาณาเขตด้านนอกของสถานที่เลี้ยงสัตว์บริเวณที่มีกลิ่นรุนแรงที่สุดซึ่งไม่ใช่จุดใต้ลม

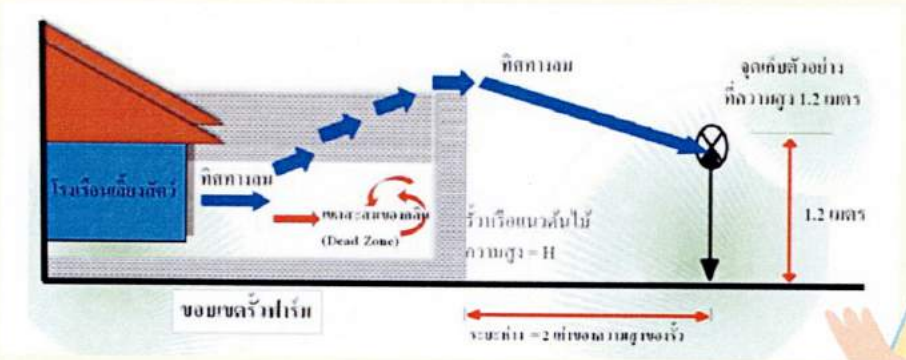

*กรณีไม่มีรั้วหรือรั้วโปร่ง เก็บตัวอย่างกลิ่นด้านนอกของสถานที่เลี้ยงสัตว์

*กรณีมีรั้วทึบ เก็บตัวอย่างกลิ่นห่างจากรั้วด้านนอกประมาณ 2 เท่าของความสูงรั้ว และหากด้านนอกไม่มีพื้นที่ยืนหรือเป็นป่ารกทึบ อนุโลมให้เก็บตัวอย่างกลิ่น ในรั้วหรือด้านในของสถานที่เลี้ยงสัตว์

3) ส่งตัวอย่างกลิ่นเพื่อวิเคราะห์ค่าความเข้มกลิ่นด้วยการดม (Sensory Test) ในห้องปฏิบัติการ โดยผู้ทดสอบกลิ่นที่ได้ขึ้นบัญชีรายชื่อของกรมควบคุมมลพิษ หรือกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยค่ามาตรฐานความเข้มกลิ่นจากสถานที่เลี้ยงสัตว์ ต้องไม่เกิน 30 หน่วย (Odor Unit :OU)

ที่มา : คู่มือการเก็บและวิเคราะห์กลิ่นฟาร์มสุกรด้วยการดม
: ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าความเข้มกลิ่นของอากาศเสียที่ปล่อยทิ้งจากสถานที่เลี้ยงสัตว์
: ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง การเก็บตัวอย่างกลิ่นที่ปล่อยทิ้งจากสถานที่เลี้ยงสัตว์ การตรวจวัดค่าความเข้มข้นของกลิ่นด้วยการดม และการขึ้นบัญชีรายชื่อผู้ทดสอบกลิ่น ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
: สื่อประชาสัมพันธ์ของกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง การตรวจสอบกลิ่นเหม็นจากสถานที่เลี้ยงสัตว์